

Vzdělávací obor: **Dějepis**

Očekávaný výsledek učení: CAS-DEJ-002-ZV9-015

Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru

Popis úrovně SPLNĚNO

- Rozpozná ve svém okolí historický objekt nebo motiv.
- Vyjádří vlastní názor o jeho vzniku, funkci a významech jednotlivých prvků.
- Ověří domněnky s pomocí dalších zdrojů, vyhledá další fakta o minulé i současné funkci a významu tohoto objektu nebo motivu.
- Své závěry prodiskutuje a při úpravě předchozí domněnky zohlední nová fakta.
- Výsledky svého bádání představí a obhájí před spolužáky a vyučujícím.
- Zhodnotí proces své práce, co mu v ní pomohlo, co naopak činilo potíže nebo čeho by se příště vyvaroval.

Kláster napříč historií

Autor materiálu: PhDr. Jaroslav Najbert, Ph.D.

Anotace

Žáci zkoumají vybraná místa kláštera v Teplé u Mariánských Lázní, která zachycují jeho vývoj od založení do obsazení objektu Československou lidovou armádou v 2. polovině 20. století. Vytvářejí časovou osu vývoje kláštera a v terénní variantě místa zařazují do mapy. Vybírají místa, která by zpracovali do prohlídky areálu kláštera pro veřejnost. Svůj výběr konzultují s odbornými zaměstnanci Hroznatovy akademie a klášterní knihovny.

Zadání pro žáky

1. Evokace

Představíme si areál kláštera v Teplé u Mariánských Lázní pomocí mapy a dalších vizuálních prvků (navštivte [Mapy.cz](#)). Vysvětlím vám důvod, proč je třeba se klášterem zabývat: naše třída pojedí do kláštera na exkurzi a připravíme prohlídku zajímavých míst.

2. Úkoly a zadání

Úkol 1. Pracujte ve skupinách. Vyhledejte informace o klášteře z dostupných online zdrojů ([Klastertepla.cz](#), [Wikipedie](#), [Kudyznudy.cz](#)). Sestavte si základní časovou osu o historii kláštera, do které zahrnete 7–10 událostí od založení do současnosti. U každé události v jedné větě charakterizujte, co podstatného se stalo. Svůj postup můžete konzultovat s AI.

Úkol 2. Prohlédněte si [místa](#), která můžete v klášteře najít. Navrhněte, jakou mohla mít funkci. Určete i umělecký sloh nebo přibližné časové období vzniku. Zařadte je na časovou osu. Využívejte své zdroje. Své závěry porovnejte s dalšími skupinami.

Úkol 3. V terénní části (návštěvě kláštera) vás čeká setkání se zaměstnanci Hroznatovy akademie – centra kultury a vzdělávání, které bylo v rámci projektu rozsáhlé rekonstrukce v klášteře zřízeno. Se zaměstnancem akademie budete mít příležitost ověřit vlastní domněnky. Připravte si ve skupině otázky, které mu položíte.

Úkol 4. (terénní část). Se zaměstnancem Hroznatovy akademie a klášterní knihovny můžete nyní zkonzultovat

své otázky a řešení. Když budete mít ověřené vaše domněnky, čeká vás společná procházka klášterem. Připravte si krátké povídání o místech (rozdělení konzultujete s vyučujícím a dalšími skupinami). Užijte si procházku.

3. Reflexe

- 1) Ohodnoťte práci své skupiny. Společně si řekněte, co se vám povedlo a co vám činilo při práci největší potíže.
- 2) Odpovězte na následující otázky:

S kterými kulturními institucemi jsme si vyzkoušeli spolupráci a k čemu slouží?

Které umělecké slohy a místa jsme dokázali rozpoznat?

Co si o uměleckém a architektonickém vývoji českého kláštera na příkladu Teplé odnášíme do dalších budoucích bádání?

Co bychom doporučili spolužákům, kteří podobný úkol budou plnit příští rok, aby jejich práce byla úspěšná?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence kulturní Kulturní kontext KKT-KON-000-ZV9-001	<i>Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.</i>	- pořádám návštěvy muzeí, divadel, koncertů, kin, knihoven a kulturních akcí, které umožňují žákům osobní setkání s uměním a kulturou a poskytují jim praktické zkušenosti - zapojuji se do programů kulturního a uměleckého vzdělávání a spolupracuji s kulturními institucemi a odborníky, poskytuji tak žákům odborné znalosti a umožňuji jim širší pohled na dané kulturní oblasti - zapojuji se s žáky do kulturních a uměleckých projektů v rámci školy i mimo školu

Metodický komentář pro učitele

Aktivita vychází ze zkušeností vzdělávacího projektu dostupného na stránkách Gymnázia Přírodní škola. Slouží jako inspirace pro aplikaci postupu na jakoukoliv památku v blízkosti budovy školy v rozsahu, který je v podmínkách konkrétní školy realizovatelný. Učitel tvorbu časové osy přizpůsobí podmínkám třídy (je možné ji vytvářet na papíře nebo v digitální aplikaci, např. Mindonmap.com).

Pro úkol 2 žáci pracují s pracovním listem. Vyučující může skupinám podle potřeby přidělit jen některé z objektů. Přesnou identifikaci míst včetně zohlednění odborných hypotéz, co se na fotografii nachází, může do jisté míry provést teprve odborný pracovník instituce – je to záměr úlohy, aby žáci došli k poznání, že otevřené zdroje na internetu sice nabízejí základní historický přehled, ale nenahradí zcela odbornost profesí, jako je edukátor v památkovém objektu. Např. na obr. 2 se údajně jedná o hlavu gotického stavitele kněžiště ze 14. století, na obr. 4 se jedná o základy románské stavby starší než klášter, o které není v žádných pramenech zmínka. Jedna z hypotéz archeologů tvrdí, že se může jednat o součást Hroznatova sídla. U obr. 6 a 7 se jedná o puristické zásahy, které měly za cíl očistit od pozdějších architektonických úprav zejm. z období baroka románské (původní románská absida s kaplí s Hroznatovými ostatky měla menší okno), resp. gotické části kostela (do gotického okna věže byla vložena pseudogotická výplň). Právě vrstvení uměleckých úprav je pro historicky cenné objekty typické.

V případě, že se škola rozhodne navštívit přímo areál kláštera, může kontaktovat a o spolupráci požádat zaměstnance Hroznatovy akademie (viz [kontakt](#)). Důležitou zkušeností žáků je vlastní návštěva místa a

konzultace s odborným pracovníkem, který prohloubí jejich porozumění a prožitek návštěvy místa. Díky němu mohou vnímat umělecký/památkový rozměr objektů i areálu, který je podmínkou pro finální výstup.

Popis ověřování

Text – co učitel sleduje, k čemu žáky vede:

dovednost vytvořit domněnku o funkci a významu vybraných objektů s uměleckou/památkovou hodnotou;

dovednost zařadit vybraná místa do uměleckých slohů a na časové ose;

schopnost ověřit své domněnky ve spolupráci s odborníkem z kulturní instituce, konzultovat s ním svůj postup a finalizovat svůj výstup na základě prohloubení svých znalostí.

Zdroje

Kolektiv autorů. Cesta rytíře Hroznaty – průvodce klášterem. Gymnázium Přírodní škola, 2017. Průvodce i s řešením [dostupný v archivu projektu](#) v záložce Klášter Teplá: naučná hra pro dospělé a děti s modelem kostela a konventu.